

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra Sind (Danske Klassikere)

Citation: Knudsen, Jakob: "Sind", i Knudsen, Jakob: *Sind*, udg. af Esther Kielberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 229. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-knudsenj02val-shoot-idm140237360413664/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Sind

– eller kendskab til – andre forfattere, bl.a. Nietzsche, er sporet. Der bringes ingen egentlige værkanalyser. Roos karakteriserer kort Anders som den handlekraftige idealist i en fanatikers skikkelse, men her henviser af Knudsen, hvor typen andre steder i forfatterskabet belyses kritisk. – Højskolemanden Richard Andersens letlæste bog om forfatterskabets temaer *Jakob Knudsen* (1958) ser pastor Steffensen som talsmand for Knudsens syn på Anders' vildfarne idealitet.

Senest har Rolf Højmark Jensen i artiklen »Når man rager i en myrerue« (1995) skrevet om *Sind* med vægt på samfundsbilledet; Anders' kamp mod Faurholt-dynastiet spejler Venstres kamp mod Højre i provisorieårene.

15. Tekstforhold

Teksten til den nærværende udgave af *Sind* er sat efter førsteudgaven og sammenholdt med trykmanuskriptet, der sammen med en klæde findes på Det Kongelige Bibliotek (NKS 3358 X, 4°). Enkelte mindre væsentlige rettelser ses i manuskriptet; i øvrigt tyder en række stilistiske og formelle småforskelle mellem trykmanuskript og førsteudgave på, at Knudsen har rettet en del i korrektoren – denne er ikke bevaret. De tre senere udgaver eller oplag fra Knudsens levetid har småjusteringer, fx *senere* > *senere* (genere) og normaliseringer som *ved Siden ad* > *ved Siden af, holde ad* > *holde af*. Efter 1917 er der indtil nu udkommet yderligere 5 udgaver/oplag, senest i Gyldendals Bibliotek 1980.

Et samarbejde med Sven Lange førte til en dramatisering af *Sind* i 4 akter, opført på Folketeatret 22. jan.–26. marts 1910. Stykket bygger på centrale scener i romanen; det indledes med auktionen, hvor Anders køber Bjerregaarden, og slutter med drabscenen.¹³

Alle *oplagte* trykfejl i førsteudgaven er rettet, i tvivlstilfælde på grundlag af sammenligning med trykmanuskriptet, fx *Jeg troer da ist* > *Jeg troer da it* (s. 112, jf. fodnote s. 13). Disse rettelser er ikke opført i rettelleslisten, som kun omfatter rettelser af nogle *formodede* skrivefejl i manuskriptet, der går igen i førsteudgaven; sådanne rettelser er i nogle tilfælde foretaget med støtte i senere udgaver af *Sind* fra Jakob Knudsens levetid.

Inkonsekvenser i ortografi er ikke ændret, med mindre de kun forekommer i enkelttilfælde (fx *Poul* > *Poul*). Enkelte inkonsekvenser mht.